

Met nuwe oë

Vir die kunstenaar Maritha van Amerom verg figuurteken fyn kyk en diep voel – ’n uitdaging wat sy volkome aangryp.

deur JACQUELINE LEUVENNINK foto's HANNERI DE WET

Kuns was nog altyd vir haar deel van alles. Kindwees vir die jong Maritha van Amerom was besaai met teken, musiek en lekker dinge staan-maak. “Pa Peter kon wonderboomhuise in welige peperbome bou, Ma Bea kóók in ’n kombuis. Albei van hulle kon ook teken en enige tuin in ’n kunswerk omskep.”

Vakansies het die reuk van nuwe skryfbehoeftes gehad. “Dan het ek en my twee sussies elkeen ’n dik boek met groot, skoon bladsye en ’n pak kryte of potlode gekry.”

Voor sy kon skryf, kon sy al ure aaneen teken, ’n manier om wat in haar lewe gebeur, te orden en dokumenteer. ’n Klein Picasso. Hy vir wie teken ook ’n dagboek van gebeure was.

Maritha se Duitse ouma uit Bremen het in haar later jare by hulle gewoon. Carla Bosse het ’n Oostenrykse kunsgraad gehad. “Ons was mal oor haar en sy was die ideale model vir ’n aspirant-kunstenaar. Ouma het vir lang tye stilgesit om op die fyn steke van haar borduurwerk te konsentreer. Ek kon dan na hartelus sketse van haar hande of voete maak waar sy sit en werk.”

Figuurteken daag haar steeds uit, verg fyn kyk en diep voel. “Waar ’n mens genoeg tyd daaraan bestee om wêrklik na iemand te kyk, sien jy baie meer as net ’n gesig en ’n lyf. Elke mens is geestelik en emosioneel uniek bedraad.”

Dit sluit aan by haar werk as sielkundige. “Ons is maar voortdurend besig om lewensdinge te ontrafel, die essensie te probeer peil. Dit verg ’n soort dapperheid en vasberadenheid

Ons is maar voortdurend besig om lewensdinge te ontrafel, die essensie te probeer peil ...?

... om die lae af te skil en te sien wat onder alles lê, kom nie maklik nie.

“Ek het goeie vriendinne wat al baie deurgemaak het. Dit verstom my soms om te sien hoe hulle die waarheid soek, deur die pyn, die seer en die heelword heen. Dieselfde geld vir my wanneer dit by geloof kom. Dis nodig om uit te vind wát en hóekom jy glo. Ek moes

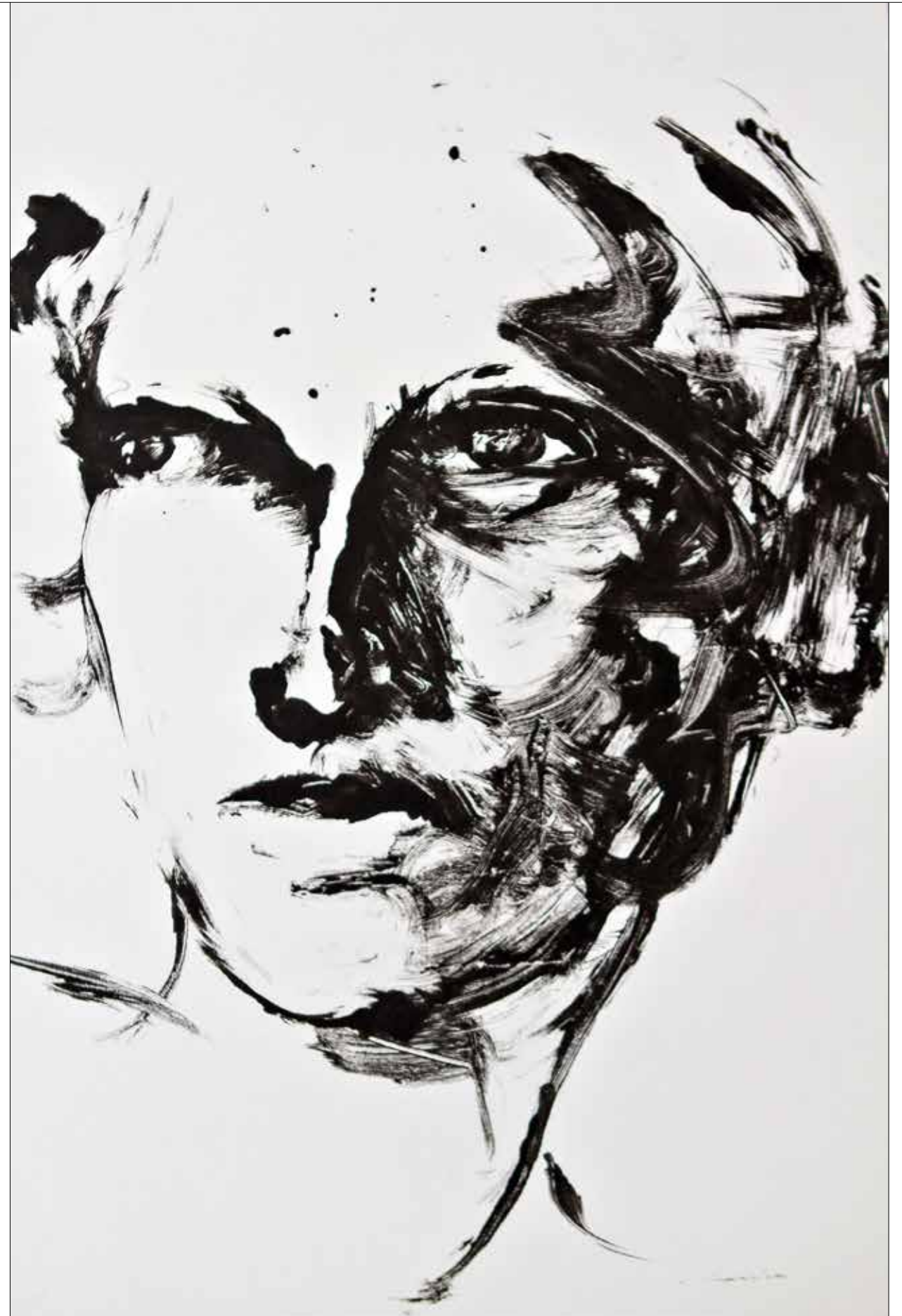
eers die menslike liggaam, skelet, spiere en ligamente leer verstaan voordat ek die menslike liggaam soos ek dit van buite ken, kon teken.”

Dinge moet uit ’n eerlike plek kom. En uit persoonlike ervaring, “daar waar jy bepaalde emosies moes konfronteer, hanteer, beleef en deurleef het. Een van my eerste solo-uitstallings, sowat ses jaar gelede, het vorm gekry nadat een van my drie kinders met outisme gediagnoseer is. Dit was ’n moeilike tyd in almal se lewe.”

Sy is gedwing om anders te begin kyk na dinge om haar. “My oë het oopgegaan vir goed wat nog altyd om my was.” Fyn blare, meeldraad-netwerke, sade, bome en teksture het begin neerslag vind in die botaniese werk wat sy in daardie stadium met ink gedoen het. “So iets verander jou vir altyd ... jy word ryker, dieper en kry meer meegevoel met ander. En raak dankbaarder oor dinge wat ’n mens andersins miskyk.”

Dit verg soms fyn voetwerk en laat nagte om by sperdatums te hou. Sy meng gereeld ’n klomp verf, net om met ’n skok te besef dis alweer tyd om die kinders (in drie verskillende skole) te gaan oplaai. “Dan moet ek als in die ateljee laat val. Maar tog verruil ek hierdie tyd met hulle vir niks. Gelukkig het ek ’n super-fikse man wat terselfdertyd ’n wonderlike betrokke pa is. Hy is gewoonlik die eerste een wat ek as klankbord gebruik as ek met ’n nuwe werk of eksperiment besig is.”

Maritha hou van onderliggende ►

PRODUKSTE Marselé Prinsloo; www.art.co.za

‘Ek het ’n voorliefde vir silwer en brons en maak gebruik van elemente wat ’n Suid-Afrikaanse geskiedenis het ...’

◀ boodskappe in haar werk wat mense laat dink. “Daardie subtiele wisselwerking tussen die onderbewussyn en kuns, beide by die maak daarvan en die vertolking daarvan, is vir my baie interessant.”

Sy leef verkennend, wakker en fotografie bied nog moontlikhede aan haar om dinge uit verskillende hoeke te betrag en vas te vang. Die sielkundige en kunstenaar in haar sluit ook by mekaar aan in die kreatiewe naweke wat sy gereeld vir vroue aanbied. “Dan span ons fotografie as hoofmedium in om die deelnemers te help om ’n ander sy van hulself te beleef.”

Om te skep is duidelik Maritha se lewensasem en sy deins nie terug vir verskillende mediums nie. Haar juwelereeks – “elke stuk uniek ontwerp en met die hand vervaardig” – spruit volgens haar uit die inspirasie wat sy orals waar sy gaan, put uit ons

‘Dis die probeerslae met verskeie media, wat op die ou end die deurbrake bring’

land met sy baie kleure, kulture en teksture.

“Ek het ’n voorliefde vir silwer en brons en maak gebruik van elemente wat ’n Suid-Afrikaanse geskiedenis het ... stene soos die diep pers “Sugalite” wat net in die Karoo voorkom en ontgin word.”

Vis jy nog ’n bietjie verder, ontdek jy by hierdie ondernemende entjie mens ook ’n voorkeur vir wyn, woorde, koffie en donker sjokolade. Die lys van belangstellings gaan draai tot by perdry en skubaduik. Tussendeur leer sy Frans praat en word daar gewerskaf vir ’n uitstalling in New York.

Vir Maritha van Amerom is elke dag steeds ’n groot, skoon bladsy met inkbottels, terpentynwalms en verfpalette wat wag.

●maritha.net, of volg haar op
●maritha.art.vanamerom of
📍Maritha van Amerom

Het jy geweet?

“Edison het gesê: ‘Ek het nie gefaal nie; ek het net tienduisend maniere ontdek wat nie werk nie.’ Ek kan dieselfde sê van baie tegnieke. ’n Mens moet bly eksperimenteer. Ek het al tonne papier, verf en ink weggegooi en weet van honderde maniere waarop sekere dinge nie werk nie – alles deel van die proses om uit te kom by dit wat wel werk. Dis die probeerslae met verskeie media wat op die ou end die deurbrake bring.” ■

